

การเก็บตัวอย่างอวัยวะโดยวิธีทำชาบด้วยสาร พลาสติก ตามวิธี S-10 standard technique โดยใช้เครื่องมือ plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง

อุทัย ต้นกิตติวัฒน์, สพ.บ.*

เอนอร เจริญสุรพพิช, วทม. (กายวิภาคศาสตร์)*

บทคัดย่อ

ได้ทำการศึกษาการเก็บรักษาตัวอย่างอวัยวะไม่ให้เน่าโดยการทำชาบด้วยสารซิลิโคนตามวิธี ของ S-10 standard technique ด้วยการใช้เครื่อง plastination unit ที่ผลิตขึ้นเองหลังจากตัวอย่างอวัยวะได้ผ่านขบวนการตอง (fixation) และดึงน้ำออกจากเนื้อเยื่อ (dehydration) แล้ว ในขั้นตอนการทำชาบ (forced impregnation) ด้วยสารซิลิโคนเข้าสู่ตัวอย่างอวัยวะจะใช้เครื่อง plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง เป็นเครื่องมือทำให้เกิดขบวนการทำชาบสารซิลิโคนเข้าสู่อวัยวะหลังจากนั้นทำให้สารซิลิโคนในตัวอวัยวะแข็งตัวโดยใช้ตัวทำแข็งที่เหมาะสมพบว่า ตัวอย่างอวัยวะที่ได้มีลักษณะแห้งไม่เน่า ไม่มีกลิ่นเหมือนธรรมชาติ และสามารถจับต้องได้อย่างใกล้ชิด แสดงว่าเครื่อง plastination unit ที่ผลิตขึ้นเองสามารถทำชาบสารพลาสติกเข้าสู่อวัยวะได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เครื่องมือดังกล่าวมาใช้เก็บรักษาอวัยวะไม่ให้เน่าโดยการทำชาบด้วยสารพลาสติกโดยไม่ต้องสั่งซื้อเครื่องมือที่มีราคาแพงกว่ามาจากต่างประเทศ

Abstract The permanent preservation of the specimens by S-10 standard technique from department-made plastination unit

Uthai Tankittiwat, D.V.M.*

Em-orn Jaroensuppaperch, MSc. (Anatomy)*

The S-10 standard silicone technique is suitable for preservation of all kinds of putrefiable macroscopic specimens. After fixation and dehydration, the specimens are impregnated with silicone rubber in the department – made plastination unit. After impregnation, the specimens are cured by hardener. Cured specimens are dry, odorless, durable and easy to handle. Consequently, the department – made plastination unit which is cheaper than that bought from abroad can be used in the plastination process effectively.

(MJS 1998 ; 2 : 73-80)

* ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Department of Anatomy, Faculty of Medicine, Srinakharinwirot University.

บทนำ

การเรียนการสอนวิชามกายวิภาคศาสตร์ (Gross Anatomy) ของนักศึกษาแพทย์เป็นการศึกษาอวัยวะและโครงสร้างของระบบต่างๆ ของร่างกายมนุษย์ ที่เห็นได้ด้วยตาเปล่า เช่น หัวใจและหลอดเลือด สมองและไขสันหลังรวมทั้งเส้นประสาท ระบบกล้ามเนื้อ ปอด ตับ ม้าม ลำไส้ ฯลฯ ซึ่งต้องศึกษากับร่างกายมนุษย์จริงจากศพผู้บริจาคเพื่อการเรียนที่เรียกว่า "อาจารย์ใหญ่" ในการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์จะต้องเลาะศึกษาอวัยวะและโครงสร้างต่างๆ ของร่างกายมนุษย์จากศพอาจารย์ใหญ่ ซึ่งอาจารย์ใหญ่ 1 ท่าน ใช้เวลาเลาะศึกษา 1 ปีการศึกษาเท่านั้นก็จะทำฌาปนกิจไป ฉะนั้นจึงมีการเก็บตัวอย่างเนื้อเยื่อหรืออวัยวะที่มีคุณค่าหรือมีความสำคัญและหายากไว้ใช้ศึกษา โดยการนำมาแช่ดองไว้ในน้ำยาฟอรัมาลินในภาชนะหรือในโหลพลาสติกใส เพื่อให้เนื้อเยื่อหรืออวัยวะดังกล่าวไม่เน่า และเก็บไว้ใช้ศึกษาได้นาน แต่การเก็บรักษาเนื้อเยื่อหรืออวัยวะด้วยวิธีนี้มีข้อจำกัดในการใช้ศึกษาเพราะไม่สามารถจับต้องได้อย่างใกล้ชิด และอาจมีการระเหยของน้ำยาดองหรือการรั่วซึมของน้ำยาดองทำให้ต้องคอยเติมน้ำยาดองอยู่เสมอๆ นอกจากนี้ในขั้นตอนการเตรียมน้ำยาดองฟอรัมาลินที่ระเหยขึ้นมายังระคายเคืองต่อเยื่อตาและเยื่อเมือกระบบทางเดินหายใจซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ปัจจุบันได้มีการเก็บรักษาตัวอย่างอวัยวะไม่ให้เน่าโดยการกำซาบด้วยสารพลาสติก (Plastination) เช่น การกำซาบสารซิลิโคน (Silicone rubber) เข้าสู่อวัยวะตามวิธีของ S-10 standard technique โดยมีหลักการว่า น้ำและไขมันในเนื้อเยื่อจะถูกแทนที่โดยสารซิลิโคน ซึ่งต่อมาเมื่อทำให้สารซิลิโคนแข็งตัวก็จะทำให้อวัยวะมีลักษณะแห้งไม่เน่าไม่มีกลิ่น มีลักษณะเหมือนธรรมชาติ และสามารถจับต้องได้โดยไม่ต้องแช่ดองไว้ในน้ำยาฟอรัมาลิน ในขั้นตอนกำซาบสารซิลิโคนเข้าสู่เนื้อเยื่อนั้นจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ Plastination unit ที่ผลิตจากต่างประเทศลักษณะเป็นตู้สูญญากาศที่อยู่ใต้อุณหภูมิ -25 องศาเซลเซียส จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้เน่าด้วยวิธีดังกล่าวโดยใช้เครื่อง Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง เพราะมีราคาถูกกว่าการสั่งซื้อจาก

ต่างประเทศมาทดลองใช้ในขบวนการกำซาบสารซิลิโคนเข้าสู่เนื้อเยื่อ ตามวิธีของ S-10 standard technique ว่าสามารถนำมาใช้ในขบวนการกำซาบสารซิลิโคนเข้าสู่เนื้อเยื่อได้หรือไม่ เพื่อนำผลมาประยุกต์ใช้ในการกายวิภาคศาสตร์ของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเก็บอวัยวะไม่ให้เน่า โดยวิธีกำซาบด้วยสารพลาสติกตามวิธีของ S-10 standard technique โดยใช้เครื่อง Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง
2. นำผลการศึกษาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้เน่า โดยวิธีกำซาบด้วยสารพลาสติก เพื่อใช้ในการเรียนการสอน วิชามกายวิภาคศาสตร์ และจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์ต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

ศึกษาการเก็บรักษาอวัยวะของร่างกายส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา ตับและหัวใจไม่ให้เน่า โดยวิธีกำซาบด้วยสารซิลิโคน ตามวิธีของ S-10 standard technique ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 วิธี คือ

1. การดอง (Fixation)

เป็นการทำให้ตัวอย่างอวัยวะหรือเนื้อเยื่อ ก่อนที่จะนำมากำซาบด้วยสารซิลิโคนไม่ให้เน่า โดยหยุดกิจกรรมของเอ็นไซม์ภายในเซลล์ สามารถทำได้โดยใช้เทคนิคการดองเนื้อเยื่อที่ใช้อยู่ทั่วไป คือ การใช้น้ำยาฟอรัมาลินที่ความเข้มข้น 5-20 % ปกติถ้าเป็นตัวอย่างอวัยวะจากศพอาจารย์ใหญ่ที่ผ่านการฉีดน้ำยาดองศพมาแล้ว สามารถนำมาทำขบวนการต่อไปได้เลย

2. การดึงน้ำออกจากเนื้อเยื่อ (Dehydration)

เนื่องจากสารซิลิโคน ไม่สามารถกำซาบเข้าแทนที่น้ำและไขมันที่อยู่ในเนื้อเยื่อได้โดยตรงจึงต้องทำการดึงน้ำออกก่อนตามวิธีที่เรียกว่า freeze substitution ด้วยการแช่อวัยวะลงในน้ำยาอะซิโตน (acetone) ที่อุณหภูมิ -25 องศาเซลเซียส ก่อนที่จะนำอวัยวะตัวอย่างแช่ลงในน้ำยาอะซิโตนที่อุณหภูมิ -25 องศาเซลเซียสนั้น ต้องแช่เย็นอวัยวะดังกล่าวที่อุณหภูมิ +5

องศาเซลเซียสก่อน (precooling) เป็นเวลา 1 คืน เพื่อลดความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างอวัยวะและน้ำยาอะซิโตน ซึ่งเป็นการป้องกันการเกิดผลึกน้ำแข็งในเนื้อเยื่อ และมีความสำคัญต่อการดองน้ำ ออกจากเนื้อเยื่อที่มีความบอบบาง (delicate structures)

ขั้นตอนการดึงน้ำออกจากเนื้อเยื่อด้วยวิธีที่เรียกว่า freeze substitution เป็นวิธีที่นิยมใช้ในขบวนการกำจัดสารพลาสติกเข้าสู่เนื้อเยื่อ (Plastination) โดยปริมาตรของน้ำยาอะซิโตนที่ใช้ต้องมากกว่าปริมาตรของอวัยวะที่จะนำมาทำการดึงน้ำออกจากเซลล์อย่างน้อย 10 เท่า และให้ทำการเปลี่ยนน้ำยาอะซิโตน 3-4 ครั้ง ขั้นตอนการดึงน้ำออกจากเนื้อเยื่อต้องให้มีน้ำเหลืออยู่ในเนื้อเยื่อน้อยกว่า 1% ส่วนการละลายไขมันออกจากเนื้อเยื่อ ให้แช่ตัวอย่างอวัยวะไว้ในน้ำยาอะซิโตนที่อุณหภูมิห้อง หรือแช่ลงใน methylene chloride ซึ่งจะละลายไขมันได้ดีกว่าน้ำยา อะซิโตน แต่มีอันตรายต่อสุขภาพมากกว่า

3. ขั้นตอนการกำจัดด้วยสารซิลิโคน (forced impregnation)

เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่สุด โดยจะมีการแลกเปลี่ยนระหว่างสารตัวกลางที่ระเหยได้ คือน้ำยาอะซิโตนกับสารซิลิโคนภายในเครื่อง Plastination unit ซึ่งเป็นตู้สุญญากาศในตู้เย็น -25 องศาเซลเซียส ในขั้นตอนนี้จะใช้เครื่อง Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง

ขั้นตอนการกำจัดด้วยสารซิลิโคนทำได้โดยแช่อวัยวะที่ผ่านขบวนการดึงน้ำและละลายไขมันออกจากเนื้อเยื่อมาอย่างดีแล้ว ลงในส่วนผสมของ S-10 (BIODUR S-10) กับตัวทำแข็ง S-3 (BIODUR S-3) ในอัตราส่วน S-10 100 กรัม ต่อตัวทำแข็ง S-3 1 มิลลิลิตร ภายในเครื่อง Plastination unit แล้วทำการปรับระดับความดันในตู้สุญญากาศ โดยใช้หลักดังนี้

วันแรก : แช่อวัยวะในส่วนผสมของ S-10 กับตัวทำแข็ง S-3 เป็นเวลา 1 คืน

วันที่สอง : เปิดเครื่องปั๊มสุญญากาศ ปรับระดับความดันภายในตู้สุญญากาศที่ 35-40 เซ็นติเมตรปรอท (cmHg)

วันที่สาม : ลดระดับความดันภายในตู้สุญญากาศอย่างช้าๆ ให้อยู่ที่ระดับ 25-30 เซ็นติเมตรปรอท

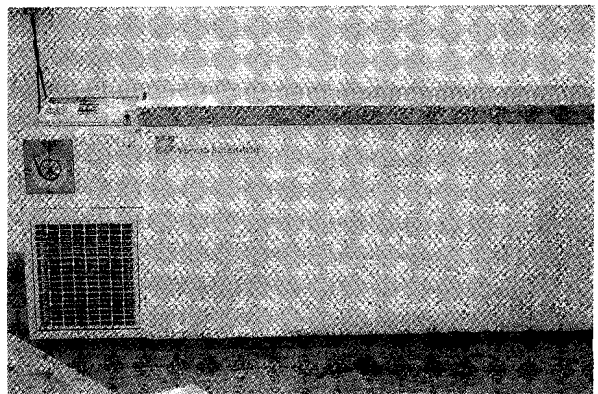
วันที่สี่ : ค่อยๆ ปรับลดความดันภายในตู้สุญญากาศวันละ 1-2 เซ็นติเมตรปรอท ทุกวัน จนความดันภายในตู้สุญญากาศต่ำกว่า 3 มิลลิเมตรปรอท (mmHg) ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์

4. ขั้นตอนการทำสารให้สารซิลิโคนแข็งตัว (Curing)

เป็นขั้นตอนที่ทำให้สารซิลิโคนที่กำจัดเข้าสู่อวัยวะแข็งตัว โดยให้อวัยวะดังกล่าวสัมผัสกับไอระเหยของตัวทำแข็ง S-6 (BIODUR S-6) ภายในภาชนะปิดที่มีสารดูดความชื้น (Potassium chloride) อยู่ด้วยการทำให้ตัวทำแข็ง S-6 ระเหยกลายเป็นไอ จะใช้เครื่องบีบอากาศในตู้ปลา (Aquarium air pump) ไอระเหยของตัวทำแข็ง S-6 จะทำให้เกิดการเชื่อมกัน (cross link) ระหว่างโมเลกุลของสารซิลิโคน S-10 จึงเกิดการแข็งตัวของสารซิลิโคนขึ้น

จากนั้นทำการศึกษาอวัยวะที่ผ่านขบวนการกำจัดด้วยสารซิลิโคน ตามวิธีของ S-10 standard technique เพื่อประเมินว่าเครื่อง Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง สามารถนำมาใช้ในขบวนการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้น้ำ โดยวิธีการกำจัดด้วยสารพลาสติกได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของอวัยวะดังนี้

- 1) ความสามารถในการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้น้ำ โดยดูจากลักษณะทางกายภาพของตัวอย่างอวัยวะที่ได้ เพื่อประเมินประสิทธิภาพ การกำจัดด้วยสารซิลิโคนเข้าสู่อวัยวะ
- 2) ความคงทนถาวรของอวัยวะที่ผ่านการกำจัดด้วยสารซิลิโคน

รูปที่ 1 ตู้แช่อวัยวะในน้ำยาอะซิโตน ที่อุณหภูมิ -25 องศาเซลเซียส

ผลการวิจัย

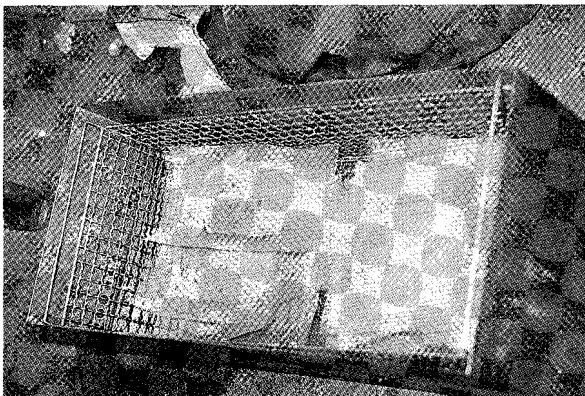
หลังจากตัวอย่างอวัยวะผ่านขบวนการกำจัดด้วยสารซิลิโคน และทำให้สารซิลิโคนแข็งตัวดีแล้ว พบว่าตัวอย่างอวัยวะที่ได้มีลักษณะแห้ง ไม่เน่า ไม่มีกลิ่น มีลักษณะเหมือนธรรมชาติ สามารถยึดหยุ่นได้ และที่สำคัญสามารถจับต้องได้อย่างใกล้ชิด โดยไม่ต้องอยู่ใน

น้ำยาฟอร์มอลิน และจากการติดตามอวัยวะที่ผ่านการเก็บรักษาไม่ให้น้ำ โดยวิธีการกำจัดด้วยสารซิลิโคนเป็นเวลาประมาณ 2 ปี พบว่าอวัยวะดังกล่าวยังคงสภาพเหมือนเดิม ทั้งทางด้านกายภาพและความคงทนถาวรของอวัยวะ

ส่วนระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้น้ำตามวิธีของ S-10 standard technique ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้น้ำด้วยวิธี S-10 standard technique

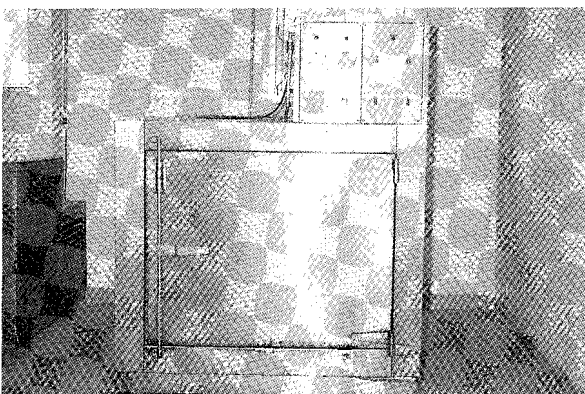
ขั้นตอน	ระยะเวลา (สัปดาห์)
1. การดองเนื้อเยื่อ	1
2. การดึงน้ำออกจากเนื้อเยื่อด้วยวิธี freeze substitution	1-5 (ขึ้นกับขนาดของอวัยวะ)
3. การกำจัดด้วยสารซิลิโคน S-10/S-3 ในตู้สุญญากาศ (-25oC)	3-4
4. การทำให้สารซิลิโคนแข็งตัวด้วยการอบไอระเหยของตัวทำแข็ง S-6	3
รวม	ประมาณ 13 สัปดาห์

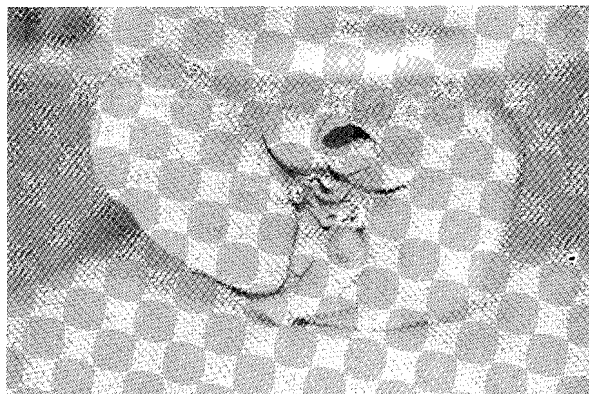
รูปที่ 2 ขั้นตอนแช่ตัวอย่างอวัยวะในน้ำยาอะซิโตนเพื่อละลายไขมันออกในอุณหภูมิห้อง

รูปที่ 4 ภาพแสดงทารกผิดปกติ ซึ่งผ่านขั้นตอน ตามวิธีของ S-10 มีลักษณะแห้ง ไม่เน่า จับต้องได้

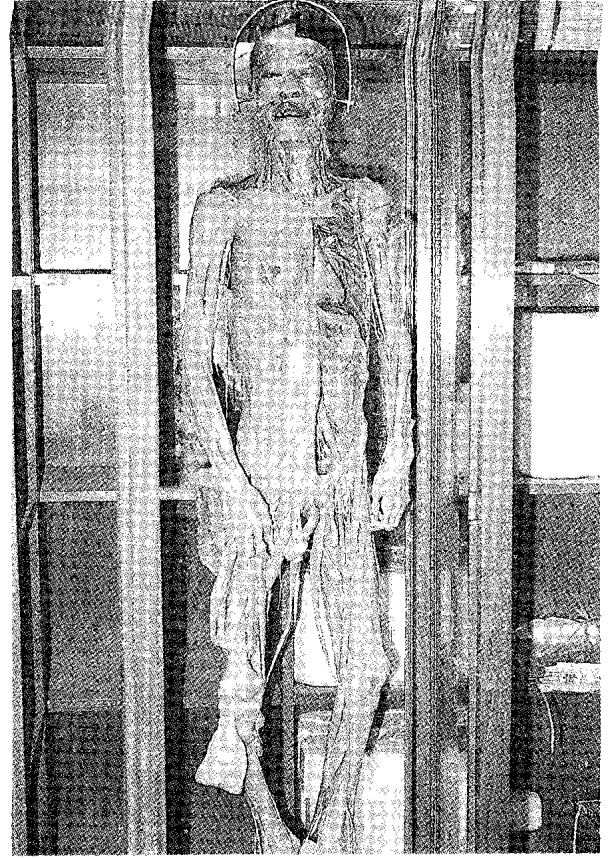
รูปที่ 3 เครื่อง Plastination unit เป็นตู้สุญญากาศในตู้เย็น -25 องศาเซลเซียส ที่ผลิตขึ้นเองในประเทศไทย

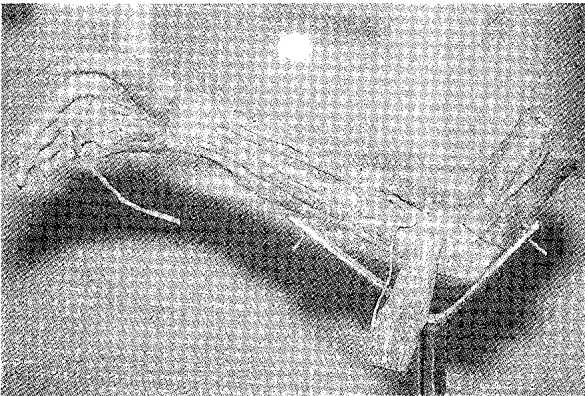
รูปที่ 5 ภาพแสดงตับ ซึ่งผ่านขั้นตอน ตามวิธีของ S-10

รูปที่ 6 ภาพแสดงท่อนแขนและท่อนขา ตามวิธีของ S-10 ซึ่งจะสามารถเก็บรักษาอวัยวะ, เนื้อเยื่อ คงสภาพตามจริง ไม่เน่า ไม่มีกลิ่น

รูปที่ 8 ภาพแสดงร่างกายมนุษย์ครบทั้งร่าง ที่ผ่านการเก็บรักษา ตามวิธีของ S-10 ซึ่งจะคงอยู่ให้ศึกษาได้ตลอดไป

รูปที่ 7 ภาพแสดงกล้ามเนื้อ, เอ็นและเส้นประสาทของแขนและมือ ตามวิธีของ S-10

สรุปและวิจารณ์ผล

จากการศึกษาและเก็บรักษาตัวอย่างอวัยวะไม่ให้เน่า ด้วยวิธีการกำจัดด้วยสารพลาสติกตามวิธีของ S-10 standard technique โดยใช้เครื่องมือ Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง พบว่าเครื่องมือดังกล่าวสามารถกำจัดสารซิลิโคนเข้าสู่อวัยวะตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำมาใช้เก็บรักษาอวัยวะไม่เน่าได้เป็นอย่างดี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้เน่า โดยการใช้น้ำยาฟอรัมาลินที่ใช้กันอยู่ทั่วไปกับวิธีการกำจัดสารซิลิโคนตามวิธีของ S-10 standard technique ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบวิธีการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้น้ำ โดยใช้น้ำยาฟอร์มาลิน กับการทำซาบด้วยสารซิลิโคนตามวิธี S-10 standard technique

หัวข้อ	การดองด้วยน้ำยาฟอร์มาลิน	การทำซาบด้วยสารซิลิโคนตามวิธี S-10 standard technique
1. ขบวนการเก็บรักษา	ทำได้ง่ายไม่ยุ่งยากโดยการแช่น้ำยาฟอร์มาลินความเข้มข้น 5-20 % ในภาชนะหรือโหลพลาสติกใส	มีขั้นตอนยุ่งยากและซับซ้อนกว่า
2. ลักษณะของอวัยวะ	เปื่อยและมีกลิ่นน้ำยาฟอร์มาลินไม่สามารถจับต้องได้อย่างใกล้ชิด กรณีการดองเก็บไว้ในภาชนะใสที่ปิดสนิท	แห้งไม่เน่า ไม่มีกลิ่น ลักษณะเหมือนธรรมชาติ และสามารถจับต้องได้อย่างใกล้ชิด
3. น้ำยาที่ใช้	น้ำยาฟอร์มาลินความเข้มข้น 5-20 %	น้ำยาอะซิโตน สารซิลิโคน S-10 และตัวทำแข็ง S-3 กับ S-6
4. อุปกรณ์	ไม่ต้องใช้อุปกรณ์พิเศษเพียงแต่แช่อวัยวะไว้ในภาชนะที่ต้องการเก็บรักษาไม่ให้น้ำ	Plastination unit ประกอบด้วยตู้สูญญากาศ เครื่องบีบสูญญากาศ manometer, bypass valve และตู้เย็น -25 องศาเซลเซียส
5. ราคาน้ำยา	ราคาถูก หาซื้อได้ภายในประเทศ	ราคาแพง ต้องซื้อสารซิลิโคนจากต่างประเทศ
6. ระยะเวลาที่ใช้ในขบวนการเก็บรักษา	ต้องแช่อยู่ในน้ำยาฟอร์มาลินตลอดเวลาที่ทำการเก็บรักษาไม่ให้น้ำ	ประมาณ 13 สัปดาห์
7. การดูแลรักษาตัวอย่างอวัยวะ	ต้องคอยเปลี่ยนน้ำยาฟอร์มาลิน กรณีที่น้ำยาขุ่น หรือต้องคอยเติมน้ำยาฟอร์มาลินในกรณีที่มีการรั่วซึม	ไม่ต้องการการดูแลรักษาที่เป็นพิเศษ เพียงเก็บไว้ในภาชนะเพื่อป้องกันการขีดข่วน
8. ประโยชน์ในการใช้ศึกษา	มีประโยชน์ต่อการใช้ศึกษาน้อยกว่า เพราะไม่สามารถจับต้องได้ ในกรณีที่อยู่ในโหลพลาสติกใส	มีประโยชน์ต่อการใช้ศึกษาดีกว่า เพราะสามารถจับต้องได้อย่างใกล้ชิด

การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของเครื่อง Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเองกับที่ต้องสั่งซื้อจากประเทศเยอรมันนี ดังตารางที่ 3

หัวข้อ	เครื่อง Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเอง	เครื่อง Plastination unit จากประเทศเยอรมันนี
1. องค์ประกอบของเครื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - ตู้สุญญากาศขนาด 120 ซม. X 30 ซม. X 60 ซม. (ยาว X กว้าง X สูง) ฝาปิดเป็นสแตนเลส ไม่สามารถมองเห็นฟองอากาศภายในตู้ การปรับระดับความดันภายใน ใช้วิธีประมาณการโดยค่อยๆ ปรับลดระดับความดันลงให้ได้ระดับ ตามต้องการ - เครื่องบีบสุญญากาศ : ความเร็วในการบีบอากาศ 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง - ระบบวัดความดันในตู้สุญญากาศ และการควบคุมมีทั้งแบบเข็มมาตรวัดและระบบตัวเลขพร้อมวาล์ว สามารถปรับตั้งระบบความดันได้ตามต้องการ และมีระบบตัดการทำงานของเครื่องบีบสุญญากาศแบบอัตโนมัติ เมื่อความดันในตู้ได้ระดับที่ตั้งไว้ เพื่อให้เครื่องใช้งานได้นาน - ตู้เย็น -25 องศาเซลเซียส 	<ul style="list-style-type: none"> - ตู้สุญญากาศขนาด 118 ซม. x 28 ซม. x 52 ซม. (ยาว x กว้าง x สูง) ฝาปิดเป็นกระจก สามารถมองเห็นฟองอากาศสำหรับปรับระดับความดันภายในให้เหมาะสมเพื่อป้องกันการหดตัวของเนื้อเยื่อ และใช้ดูการสิ้นสุดของขบวนการกำซาบ - เครื่องบีบสุญญากาศ : ความเร็วในการบีบอากาศ 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง - ระบบวัดความดันในตู้สุญญากาศ และการควบคุม มีระบบวัดความดันแบบ Bennert-Manometer ซึ่งเป็นหลอดแก้วมีปรอทอยู่ภายในพร้อมวาล์ว สำหรับปรับความดันไม่มีระบบตั้งความดันและหยุดการทำงานของเครื่องบีบสุญญากาศแบบอัตโนมัติ - ตู้เย็น -25 องศาเซลเซียส
2. ราคาเครื่องมือ	280,000 บาท	396,500 บาท (19,825 มาร์ก*)
3. การจัดซื้อ	ทำได้ง่ายและรวดเร็วกว่า	มีขั้นตอนและใช้เวลานานกว่า เพราะต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ

หมายเหตุ *เป็นราคาที่ได้จากรายการสินค้าและราคาจาก BIODUR Products ฉบับเดือน มิถุนายน 1994 โดยคิดที่อัตราแลกเปลี่ยน 1 มาร์กเยอรมันนี ต่อ 20 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมภาษีนำเข้า ค่าขนส่งและค่ากำไรของบริษัทที่นำเข้า ในกรณีที่ต้องสั่งซื้อผ่านบริษัทตัวแทน

จะเห็นได้ว่าเทคนิคการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้เน่าโดยวิธีทำซาบด้วยสารพลาสติกมีข้อดีและประโยชน์มากกว่าการดองเนื้อเยื่อด้วยน้ำยาฟอร์มาลินมาก ถึงแม้มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและราคาแพงกว่า แต่เมื่อเทียบกับตัวอย่างอวัยวะมนุษย์จริงที่ไม่สามารถประเมินราคาเป็นตัวเลขได้และลักษณะข้อดีของอวัยวะที่ได้เมื่อผ่านขบวนการดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์ต่อการศึกษาทางการแพทย์ถือว่าคุ้มค่าในการทำ เชื่อว่าการเก็บรักษาอวัยวะไม่ให้เน่าด้วยวิธีนี้คงเข้ามามีบทบาทและแพร่หลายในประเทศไทยในอนาคตมากขึ้น และสามารถใช้เครื่องมือ Plastination unit ที่ผลิตขึ้นเองมาใช้ในขบวนการดังกล่าวโดยไม่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศซึ่งมีราคาแพง

เอกสารอ้างอิง

1. Bickley HC, Donner RS, Walker AN, Jackson RL : Preservation of tissue by silicone rubber impregnation. J Int Soc Plastination 1(1) :30-39, 1993.
2. Henry RW, Nel PPC : Force impregnation for the standard S-10 method. J Int Soc Plastination 7(1) : 27-31, 1993.
3. Oostrom K : Plastination of the heart, J Int Soc Plastination 1(2) : 12-19, 1987.
4. Weber W : The 4th international conference on plastination. Iowa State University : March, 1988.
5. V. Hagens G, Tiedemann k, Kria W : The current potential of plastination. Anat Embryol 175(4) : 411-421, 1987.
6. V. Hagens G : Impragnation of soft biological specimens with thermosetting resin and elastomer. Anat Rec 194 : 255, 1979.